

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

FARG'ONA DAVLAT UNIVERSITETI

**YANGI O'ZBEKISTON
STRATEGIYASINI AMALIYOTGA JORIY
ETISHNING NAZARIY-METODOLOGIK
ASOSLARI**

Respublika ilmiy-nazariy konferensiya to'plami

(2024-yil 27-mart)

Farg'ona -2024

«Yangi O'zbekiston strategiyasini amaliyotga joriy etishning nazariy-metodologik asoslari». – Farg'ona, 2024-yil 27 mart. – 410 b.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 28-yanvardagi "2022–2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to'g'risida"gi PF-60-son Farmoni, 2019-yil 8-oktyabrdagi "O'zbekiston Respublikasi oliy ta'lim tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish kontseptsiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi PF-5847-sonli Farmoni hamda 2024-yilga mo'ljallangan xalqaro va respublika miqyosida o'tkaziladigan ilmiy va ilmiy-texnik tadbirlar ro'yxatini tasdiqlash to'g'risidagi buyrug'idagi ustuvor vazifalarini amalga oshirish maqsadida "Yangi O'zbekiston strategiyasini amaliyotga joriy etishning nazariy-metodologik asoslari" mavzusidagi Respublika ilmiy-nazariy anjumani tashkil etildi.

Mas'ul muharrirlar:

Asatulloev I.A. – falsafa fanlari bo'yicha falsafa doktori(PhD), dotsent

Mirzaraximov B.X. – falsafa fanlari bo'yicha falsafa doktori(PhD)

Ilmiy-amaliy anjuman materiallari to'plamida Yangi O'zbekiston strategiyasini amaliyotga joriy etishning nazariy-metodologik asoslari bo'lgan milliy iqtisodiyotni rivojlantirish, adolatli ijtimoiy siyosatni rivojlantirishning konseptual omillari, ma'naviy va ma'rifiy taraqqiyotning tarixiy-falsafiy mushtarakligi va yangi O'zbekiston va umubashariy muammolar dialektikasi tahlil qilingan.

Ma'ruza tezislarida berilgan ma'lumat uchun mualliflarning o'zlari javobgar hisoblanishadi.

© Farg'ona davlat universiteti, 2024

YOSH AVLODDA HARBIY VATANPARVARLIK KOMPETENSIYALARINI SHAKLLANTIRISH OMILLARI.

Kaxxarov Siyavush Xudayarovich

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti o'qituvchisi

O'zbekiston Respublikasi Qurolli Kuchlarida harbiy xizmatchilarning hayotiy va professional ko'nikmalarini ilm-ma'rifat asosida qalbi va ongiga singdirish, mamlakatimiz hayotidagi real ijtimoiy-siyosiy o'zgarishlar bilan uyg'un ravishda ularning bilimlarini oshirib borish, yon-atrofimiz va jahonda ro'y berayotgan ijtimoiy-siyosiy jarayonlarga milliy manfaatlarimizdan kelib chiqqan holda yondashish, ichki va tashqi tahdidlarga qarshi mafkuraviy immunitetni mustahkamlash masalalarida to'sqinlik qilayotgan tizimli muammolar hanuzgacha saqlanib qolmoqda. Shu sababli harbiy vatanparvarlik va harbiy madaniyatni yuksaltirish va unga doir bo'lgan tushunchalarning tahlili va unga doir qarashlarni tadqiq yetish muhim pedagogik masala bo'lib qolmoqda. Mazkur tushunchalarda umumiylik bo'lsa ham, ular birday emas, o'zaro qaysi bir jihatlari, xususiyatlari bilan farqlanadi. Jamiyat, davr o'zgarishi bilan uning madaniyat tipi va ma'naviyatida o'zgarish, yangilanish bo'ladi. Ammo madaniy taraqqiyot uzilib qolmaydi, ilgari madaniyat, sivilizatsiya yo'q bo'lib ketmaydi, balki madaniy meros sifatida saqlanib qoladi. Har bir davr va avlod o'ziga xos madaniy meros yaratadi. Madaniy merosga qarab davr va avlodlar haqida hukm chiqariladi. Yoshlarni milliy Vatanparvarlik ruhida tarbiyalash, harbiy xizmatchilarning ongu tafakkuriga Vatan himoyasi sharaflari va muqaddas burch ekanligini, milliy armiyamiz bilan faxrlanish, davlat xavfsizligini himoya qilish uchun mas'uliyat tuyg'usini chuqur singdirishga xizmat qiladi. Prezidentimiz Sh.M.Mirziyoyev ta'kidlaganlaridek – "Yoshlarimizni harbiy vatanparvarlik ruhida tarbiyalash, ularning ona yurtga mehri va sadoqatini oshirishga yanada ko'proq ahamiyat berishimiz kerak"[1.], zero milliy qadriyatlarga, ma'naviyat va mafkuraga bo'lgan

tahdidlar, yot g'oyalarni singdirishga bo'layotgan urinishlar kuchayib borayotgan sharoitda yoshlarning mafkuraviy immuniteti kuchaytirilib, ularning ta'lim-tarbiya va bilim olishlariga alohida e'tibor qaratilmoqda. Yangi taraqqiyot bosqichida "O'zbekiston Respublikasi Qurolli Kuchlarini shakllanishi, professional tizimga o'tishi tarixi, harbiy vatanparvarlik tarbiya nazariyasi, harbiy xizmatchilarning psixologik xususiyatlari bilan bog'liq sohalarda ilmiy tadqiqotlar olib borilgan"[2.45].

Umuman olganda vatanparvarlik ongli va ixtiyoriy ravishda qabul qilingan pozitsiyasi bo'lib, vatanparvarlik tarbiyasi fuqarolar o'rtasida ijtimoiy ahamiyatga molik yo'nalishlar, jamiyatga yot bo'lgan masalalarni bartaraf etish, mazkur tarbiya texnologiyasi mamlakatni buyuk davlat sifatida milliy tiklanishi uchun sharoit yaratishga qaratilgan jarayonni tashkil qiladi. Harbiy vatanparvarlik tarbiyasi bo'lsa, uning harbiy xizmatga tayyorlikni rivojlantirishga qaratilgan ajralmas qismidir. Harbiy vatanparvarlik tushunchasining kontsertual mazmunini ochib berish hisoblanadi. Harbiy vatanparvarlik har bir fuqaroning Vatanga xizmat qilishdagi o'rni va rolini chuqur anglashi, harbiy xizmat talablarini bajarish uchun yuqori shaxsiy mas'uliyat, zarur fazilatlar va ko'nikmalarni rivojlanganlik darajasi. Ayrim manbalarda "Maktab o'quvchilarini vatanparvarlik va harbiy xizmatga shaylik ruhida tarbiyalash degan ma'noni anglatadi" deyilsa, yana boshqalarida "harbiy burch va militaristik hamda millatchilik tuyg'ularining kuchayishi" yohud "harbiy tayyorgarlik talablarini samarali natijasi" yoki "ma'naviy fazilatlar sirasi" tarzida talqin etilgan. Demak harbiy vatanparvarlik asosida yoshlarda Vatanga sadoqat bilan xizmat qilish, yurt tinchligini asrash, Vatan oldidagi burchlilik, Vatan manfaatlarini himoya qilish qobiliyatlari, shaxsiy jonbozlik, fidoyilik, qahramonlik, daxldorlik hissiyoti kabi axloqiy kompetentsiyalarni qamrab oladi. Harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiya jarayoni bevosita Vatanni asrashda zarur bo'ladigan yuqori mudofaa hissi, harbiy-intelektual yetuklik, jismoniy chidamlilik, siyosiy, ma'naviy-axloqiy, psixologik qurollanganlik kabi komponentlarni mujassamlashtiradi. Aynan, yoshlarni harbiyvatanparvarlik ruhida tarbiyalash - yoshlarda Vatanga muhabbat va sadoqat tuyg'ularini shakllantirish, ularni o'z fuqarolik burchi va konstitutsion majburiyatlarini bajarishga, davlat va jamiyat manfaatlarini himoya qilishga qodir shaxslar qilib tarbiyalashga qaratilgan davlat va nodavlat tashkilotlari, oila, mahalla, ta'lim-tarbiya institutlarining maqsadli, tizimli va muvofiqlashtirilgan faoliyatidir. Yoshlarni harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalashga doir ishlar samaradorligini oshirish va faollashtirish, bu boradagi ta'lim-tarbiyaviy ishlarga mamlakatimiz fuqarolarini, davlat va nodavlat notijorat tashkilotlarini hamda fuqarolik jamiyatining boshqa institutlarini yanada faol jalb yetish va yoshlar ongiga vatanparvarlik, mardlik tuyg'ularini singdirish maqsadida O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2018-yil 23-fevraldagi 140-son Qarori bilan tasdiqlangan-Yoshlarni harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalash kontseptsiyasi[3.]. Darhaqiqat, vatanparvarlik yoshlarda fuqarolik burchi, shaxsiy mas'uliyat hissi, Vatan taqdiriga daxldorlik tuyg'usini, faol hayotiy pozitsiya va qat'iy e'tiqodini, kasbiy mahoratini shakllantiradigan qudratli vositadir. Harbiy vatanparvarlik deganimizda - O'zbekiston Respublikasi yoshlarini o'z xalqi va vatanidan faxrlanish tuyg'usini hamda mustaqil suverenitetini himoya qilish qobiliyatini namoyon etish hisoblanadi.

Xulosa qilib aytganda, yosh avlodni harbiy madaniyat umumiy madaniyatning bir qismi sifatida jamiyat a'zolarining harbiy sohadagi ijtimoiy munosabatlarini tartibga solib, yosh avlodni harbiy ijtimoiylashtirish va tarbiyalash ishlarini amalga oshiradi. Shuningdek, harbiy-nazariy tushunchalar va harbiy doktrinalar, harbiy san'at asarlari, askarlarni o'qitish va o'qitish texnologiyalari ko'rinishida tajriba to'planadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Oliy majlis va O'zbekiston xalqiga murojaatnomasidagi nutqidan. 2022.
2. Ватан ҳимояси-муқаддас бурч /Тузувчилар: Иноятов И.Ю. ва бошқалар. – Тошкент. Ўзбекистон, 2001.
3. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi 2018-yilning 23-fevral kunidagi 140-sonli Qarori bilan tasdiqlangan —Yoshlarni harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalash konsepsiyasi. <https://lex.uz/docs/357158>